. 1848. N°. 169.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ 5 in de drie maanden.)

DINGSDAG 15 AUGUSTUS.

(De prijs der Advertentiën is van één tot *vijf* regels, ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Het Algemeen Verslag der Tweede Kamer over de ontwerpen tot grondwets-herziening.

—

Eenige dagen geleden, schreven wij: »Na deze verklaring (1) van het ministerie kan de Kamer met volkomen regt er op aandringen, dat het ministerie DONKER nu ook nog de enkele kleine punten van verschil uit den weg ruime, die er nog tusschen het werk van het ministerie en het programma der Kamer, tijdens de benoeming der Commissie tot Herziening publiek gemaakt, mogten bestaan, opdat ministers en afgevaardigden *volkomen* één zouden zijn. »De Kamer immers wilde ook niets »anders dan" »»gematigde wenschen »»bevredigen en alle uitersten vermij»»den"" ? »En wij zien inderdaad niet »éene enkele reden waarom de Kamer »ook niet deze laatste voorwaarde, »aan het ministerie, dat zich aan hare voeten is komen werpen, zou opleggen."

De uitkomst heeft onze voorspelling bewaarheid. De Kamer heeft zich niet door de liefkozingen en het kwispelstaarten harer onderdanige en dienstwillige dienaren, de heeren ministers van den *Burgerlijken Zin*, laten vermurwen; zij heeft besloten ten einde toe bij hare eerste meening te blijven volharden en aan hunne Excellentiën nogmaals »het bijzonder genoegen" te laten smaken, van een nieuw bewijs te ontvangen »dat er inderdaad, zoo als trouwens wel te »verwachten was, bij de Kamer »geen ander doel bestaat dan bij de »Regering, om namelijk *gematigde* »wenschen te bevredigen en alle *uitersten* te vermijden." Wij kunnen de Kamer geen ongelijk geven. De Kamer maakt van de gelegenheid die haar wordt aangeboden gebruik, om, — getrouw aan haar instinct, — zooveel van de landsvaderlijkheid te behouden als mogelijk is. Eenige weken geleden legde de minister van Binnenlandsche Zaken de getuigenis aan haar af, van het »groot vertrouwen" der Regering »op *deze* vergadering" en verklaarde dat de Regering en *deze* Kamer »beiden *hetzelfde* doel" hebben. Thans verklaart het geheele kabinet zijn »bijzonder genoegen" over de eenstemmigheid van meeningen en inzigten van de Kamer en de Regering. Wat is natuurlijker, wat is consequenter dan dat de Kamer er thans met verdubbelde kracht op aandringt, dat de regering nu ook nog den laatsten stap zal doen, die *Burgerlijken* zin van *Kamer*-zin scheidt? Nadat de Regering tweemalen voor de Kamer gebogen heeft, waarom zou zij het niet voor de derde maal doen? voornamelijk thans na de erbarmelijke houding door het ministerie DONKER (2) gehouden bij dien mislukten veldtogt tegen de Eerste Kamer bij welken het — even als KAREL ALBERT VOOR RADETSKI — zoo druipstaartend terugtrok.

En waarlijk wij zien geenerlei reden voor de Kamers om *nu* den strijd tegenover *dit* ministerie op te geven. Vijf maanden geleden had men het in zijne magt gehad met den geweldigen stroom der publieke opinie alle dijken en dammen des behouds in éenen weg te vagen. Men verkoos liever den tijd te vermorsen met onzinnige programma's uit te denken en onmogelijke ministeriën zamen te stellen, of door noodelooze wapeningen de begrooting met eenige millioenen te verhoogen en het daaruit ontstane te-kort door de hatelijkste en het nationaal vermogen meest aantastende aller belastingen te dekken. Onderwijl men aldus het geschikte oogenblik ongebruikt had laten voorbijgaan, herstelde het Behoud zich van zijne eerste bedwelming en zette zich schrap om zich met kracht tegen den bedreigden aanval van de Hervorming te verdedigen. Eindelijk kwam men schoorvoetend en aarzelend, weifelend en capitulerend met een eigen ontwerp ter baan, voor hetwelk men demoedig en vleijend de welwillendheid en de barmhartigheid der hooge Edel Mogende Vergadering afsmeekte. In plaats van met voortvarendheid te handelen, aan de Kamers met vastberadenheid het alternatief te stellen: *Volledige en afdoende Hervorming of wij trekken ons terug*, en met ernst te wijzen op de gevolgen, wanneer de Kamers zich niet ten minste aan de *beginselen* der nieuw ontworpen grondwet onderwierpen — begon men met verontschuldigingen en vergoêlijkende redenen over de overgroote stoutmoedigheid dat men het waagde voor te stellen, wat in den geest der natie en niet in den geest der Tweede Kamer was. Zooveel zwakheid en karakterloosheid van den kant der Hervormers moest natuurlijk den Behouders des te meer moed inboezemen. Terwijl de leden der Kamer eenige weken geleden zeer blijde zouden geweest zijn, en zich gelukkig zouden geacht hebben wanneer zij zich zelven met hunne *votums van vertrouwen* en *mantels van liefde* en *bills van indemniteit*, in het kort de Kamer met al wat er bij behoort, onder de »bestaande omstandigheden" ten offer hadden mogen brengen op het »altaar des vaderlands," indien men hun daarvoor slechts toestond hunne overige dagen in stilte en vergetelheid met het planten hunner kool en rapen te gaan slijten, begonnen zij nu weder eerzuchtige plannen te koesteren en *stelden* voorwaarden in plaats van die te *ontvangen*. Het ministerie boog voor de Edel Mogende wilsverklaring en gaf toe. De Kamer ziende, hoe mak het dier was, dat haar in de verte zoo vervaarlijk had toegeschenen, eischte meer, en de regering gaf *weder* toe. Is het wonder, zoo de Kamer oordeelt dat zij slechts op den eens ingeslagen weg behoeft voort te gaan, om *geheel* te herwinnen, wat zij in maart *gedeeltelijk* uit hare handen gaf?

En waarom zou het ministerie ook thans weder niet toegeven? Eene reputatie heeft het toch niet meer te verliezen. De heer DONKER voelde zich gedwongen zelf aan den Koning te erkennen, dat hij bij de natie noch »medewerking" noch »ondersteuning" had gevonden. Het ministerie steunt dus niet op de *natie* en wat is er natuurlijker, wanneer men toch gaarne minister blijft, dan dat men zich in de armen van het behoud werpt? Het is, bij slot van rekening, toch maar alleen het landskind dat er mede bedot wordt, en dat is er sints meer dan dertig jaren aan gewoon, door zijne landsvaders bedot te worden.

De vrienden en aanhangers van den Burgerlijken Zin hebben nu weder stof om lofliederen op hunnen patroon aan te heffen, over diens welberekende en inzigtvolle politiek. Het behoud voert thans — dank zij der talmende, liefkozende, dienstwillig-onderdanige staatkunde van de heeren DONKER en DE KEMPENAER — weder den hoogsten toon en, zoo wij eenige hervorming erlangen, het is omdat de Kamer als een *bon Prince* zich wel wil verwaardigen ons die te *geven*. Had men mannen aan het roer gehad, die *wilden* en durfden doortasten, zoo zouden de tegenwoordige Staten-Generaal reeds tot de geschiedenis behooren.

(1) De verklaring namelijk dat »de regering *met bijzonder genoegen* uit het Voorloopig Verslag gezien heeft, dat er inderdaad, *zoo als trouwens wel te verwachten was*" (...) bij de Kamer geen ander doel bestaat dan bij de regering, om namelijk gematigde wenschen te bevredigen en alle uitersten te vermijden."

(2) *Het ministerie* DONKER. Zoo zullen wij het ministerie gemakshalve en uit gewoonte blijven noemen, hoewel men thans door het *Handelsblad* vernomen heeft dat er geen *ministerie* DONKER bestaat, maar dat wij alle maanden een ander ministerie hebben. Wat het ministerie der loopende maand is, weten wij niet.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 12 *aug.* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn tegen overmorgen, maandag, ochtend ten half elf ure bijeengeroepen, om te overwegen de wijzigingen in de ontwerpen tot grondwets-herziening, welke heden namiddag aan de leden zijn rondgedeeld.

Tegen elf ure is de Kamer bijeengeroepen, om over die ontwerpen te beraadslagen. Indien derhalve de overwegingen vooraf in de afdeelingen te houden, daarin geene verandering mogten brengen, dan zullen de beraadslagingen aanstaanden maandag waarschijnlijk voortgang hebben.

's Gravenhage, 13 *aug.* Sedert eenige dagen wordt hier veel gesproken van den eenen of anderen gewigtigen maatregel, door de regering te nemen. Dit gerucht heeft heden eenige waarschijnlijkheid bekomen, doordien er berigt werd, dat er eene buitengewone *Staats-Courant* in het licht zou verschijnen, werkelijk werd die algemeen verwacht, doch dit is het geval niet geweest, zoodat men in het onzekere blijft verkeeren welk besluit of stuk den inhoud dier *Staats-Courant* zou hebben uitgemaakt. Wel wordt er gesproken van een besluit, waarbij nieuwe leden der Eerste Kamer worden benoemd, en dat eenige leden dier Kamer hun ontslag zouden nemen, doch een en ander verdient nadere bevestiging. Intusschen heeft er heden bij verschillende departementen van algemeen bestuur weder groote drukte geheerscht. Het te nemen en bekend te maken besluit schijnt dus vervallen of uitgesteld te zijn.

Men denkt wel, dat de beraadslagingen over de grondwets-herziening morgen bij de Tweede Kamer voortgang zullen hebben.

ARNHEM, 14 *augustus.*

Behalve de wijzigingen in het laatste ontwerp van grondwet, welke wij hieronder mededeelen, zijn, in de andere ontwerpen, nog de volgende veranderingen gebragt.

Art. 15 van wets-ontwerp no. I zal thans aldus luiden: »Het regt der ingezetenen tot vereeniging »en vergadering wordt erkend. *De wet regelt de »uitoefening van dat regt in het belang der openbare orde.*"

Art. 39 wets-ontwerp II *in fine* zal luiden: »Andere onderwerpen, deze koloniën en bezittingen »betreffende, *worden door de wet geregeld*, zoo»*dra de behoefte daaraan blijkt te bestaan.*

»*De wet regelt de wijze van beheer en verantwoor»ding der koloniale geldmiddelen.*"

De lijst van verkiesbaren voor de Eerste Kamer zal niet zijn één voor elke *vijf* duizend, maar één voor elke *vier* duizend.

In de afdeeling handelende over de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal een nieuw artikel worden ingevoegd luidende; »De Tweede Kamer heeft »het regt van onderzoek (*enquête*), te regelen door »de wet."

In plaats van »Leden der Staten-Generaal, een »ministerieel departement aanvaardende, zijn aan »herkiezing *onderworpen*;" stelt men voor: »Hou»den op leden der Kamers te zijn, *maar zijn* DADE»LIJK *weder verkiesbaar.*"

Art. 2 wets-ontwerp no. VI zal thans luiden: »Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met vol»komen vrijheid, *behoudens de bescherming der »maatschappij en harer leden tegen de overtreding »der strafwet.*"

In het hoofdstuk *over het onderwijs* wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende: Er wordt overal »in het rijk van overheidswege voldoend openbaar lager onderwijs gegeven."

De overige wijzigingen van geen of gering belang laten wij achterwege.

HERZIENING DER GRONDWET.

Op nieuw gewijzigd ontwerp van wet no. XII.

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de ervaring het noodig heeft doen oordeelen, eenige veranderingen in onderscheidene artikelen der grondwet te maken, en eenige nieuwe bij te voegen;

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Er bestaat noodzakelijkheid tot verandering van het navolgende in de additionnele artikelen der grondwet van het koningrijk der Nederlanden, alsmede tot bijvoeging daarin van eenige nieuwe bepalingen.

Art. 2. De additionnele artikelen der grondwet zullen wegvallen en vervangen worden door de volgende artikelen:

»Art. 1. Alle bestaande autoriteiten blijven voortduren, tot dat zij door andere, volgens deze grond»wet, zijn vervangen.

»Art. 2. De wet regelt de schadevergoeding, toe »te kennen aan hen, die door of ten gevolge van »de herziening betrekkingen verliezen, hun voor »hun leven opgedragen.

»Art. 3. Alle op het oogenblik der afkondiging »van de veranderingen in de grondwet verbindende »wetten, reglementen en besluiten worden gehand»haafd, tot dat zij achtervolgens door anderen wor»den vervangen.

»Art. 4. De heerlijke regten betreffende voordragt »of aanstelling van personen tot openbare betrek»kingen zijn afgeschaft.

»De opheffing der overige heerlijke regten en de »schadeloosstelling der eigenaren kunnen door de »wet worden vastgesteld en geregeld.

»Art. 5. De voorstellen:

»1o. der wet regelende het kiesregt en de benoeming »van Afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer,

»2o. van provinciale en gemeente-wet,

»worden voorgedragen in de eerste zitting der Sta»ten-Generaal, volgende op de afkondiging der ver»anderingen in de grondwet.

»De ontwerpen van wet, betreffende de verant»woordelijkheid der ministers, de nieuwe regterlijke »inrigting, het onderwijs en armbestuur, en tot uit»oefening van het regt van vereeniging en vergade»ring, worden zoo mogelijk in dezelfde zitting, en »in allen geval niet later dan in de daarop volgen»de, voorgesteld.

»De wetten op het beleid der regering in de ko»loniën en bezittingen van het rijk in andere we»relddeelen worden binnen drie jaren na de afkon»diging dezer veranderingen in de grondwet voor»gedragen.

»Art. 6. De eerste aftreding van een derde der »leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zal »plaats hebben met den derden maandag in sep»tember 1851; die van de helft der leden van de »Tweede Kamer met den derden maandag in sep»tember 1850; beide volgens een rooster, te regelen »door de wet, in art. 5, no. 1 vermeld.

»Art. 7 bevat het voorloopig kiesreglement.

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

»*Art.* 1. Na de afkondiging der veranderingen in »de grondwet houden de beide Kamers der Staten»Generaal van regtswege op te bestaan met den dag »der opening der nieuwe Kamers.

»De Koning bepaalt het tijdstip dier opening.

»Tot aan dien tijd blijven de eerstgenoemde Ka»mers bestaan en hare opening voor dit jaar be»paald op den derden maandag in october.

»De afkondiging wordt geacht te hebben plaats »gehad op den dag der uitgifte van het *Staatsblad*, »waarin deze veranderingen zijn opgenomen.

»*Art.* 2. De leden der nieuwe Tweede Kamer wor»den gekozen ten getale van 68, door kiesvergade»ringen, bestaande:

»*a.* uit hen, die in steden, volgens de regle»menten voor het bestuur der steden, zoo als deze »op iedere plaats in werking zijn, de vereischten be»zitten, om tot kiezers te worden benoemd, met »dien verstande dat het vereischte belastings-bedrag »te Amsterdam tot *f* 160 wordt verminderd, en te »Hindelopen, Ylst, Sloten en Stavoren tot op *f* 20 »wordt verhoogd;

»*b.* uit hen, die ten platten lande, volgens de re»glementen op de zamenstelling der Staten in de pro»vinciën, zoo als deze op iedere plaats in werking »zijn, stemgeregtigd zijn, met dien verstande, dat »het vereischte belastings-bedrag wordt verhoogd:

voor Noord-Brabant	tot op *f* 32
» Gelderland	» » 32
» Zuid-Holland	» » 40
» Noord-Holland	» » 40
» Zeeland	» » 40
» Utrecht	» » 40
» Friesland, behalve de eilanden	» » 30
» Overijssel	» » 32
» Groningen	» » 32
» Drenthe	» » 20
» Limburg	» » 20
» de Friesche eilanden Ameland en Schiermonnikoog	» » 20

»Geene redenen van uitsluiting komen in aanmer»king, dan die in art. 3 der reglementen voor het »bestuur der steden in art. 21 der reglementen omtrent »de zamenstelling der Staten van de provinciën zijn »vastgesteld.

»*Art.* 3. Terstond na de in art. 1 vermelde afkon»diging houden de hoofden der plaatselijke besturen »zich bezig met het opmaken der lijsten van de in »art. 2 omschreven kiesgeregtigden. Zij doen die »lijsten vóór den 15den dag na gezegde afkondiging »ter inzage van het publiek leggen.

»*Art.* 4. Binnen achtdagen na de kennisgeving, dat »de lijsten ter inzage zijn gelegd, dienen de ingeze»tenen hunne bezwaren, in geschrift, vrij van zegel »aan het plaatselijk bestuur in.

»*Art.* 5. Over deze bezwaren en de juistheid der »lijsten in het algemeen wordt door den stedelijken »of gemeenteraad ten spoedigste beslist. De lijsten »worden, vóór den veertigsten dag na de afkondiging »in art. 1 vermeld gesloten en op nieuw ter alge»meene kennisneming gelegd, met bekendmaking »daarvan.

»*Art.* 6. Elke provincie wordt door Gedeputeerde »Staten verdeeld in zooveel hoofd-kiesdistricten, als »de bevolking het getal van nagenoeg 45,000 malen »bevat, te weten:

Noord-Brabant	9
Gelderland	8
Zuid-Holland	13
Noord-Holland	10
Zeeland	4
Utrecht	3
Friesland	5
Overijssel	5
Groningen	4
Drenthe	2
Limburg	5
	68

»De Gedeputeerde Staten kunnen, ten gerieve »der kiezers, onder-kiesdistricten en derzelver hoofd»plaatsen aanwijzen. Het openen der stembiljetten »geschiedt echter alleen in de eveneens door Gede»puteerde Staten aan te wijzen hoofdplaatsen der »hoofd-kiesdistricten.

»*Art.* 7. De stedelijke en gemeentebesturen zenden binnen 24 uren afschrift der gesloten lijsten »zoo aan het bestuur der hoofdplaats van het hoofd»kiesdistrict, als aan dat der hoofdplaats van het »onder-kiesdistrict, waarin hunne gemeenten gele»gen zijn.

»*Art.* 8. De kiezers-vergaderingen worden, na »voorafgaande oproeping der kiezers, gehouden in »de hoofdplaatsen der hoofd-kiesdistricten vóór den »50sten dag na de afkondiging in art. 1 vermeld »behoudens het bepaalde bij het 2de lid van art. 6.

»*Art.* 9. Elk kiezer ontvangt, nevens zijn brief »van oproeping, twee stembiljetten ter invulling »waarop het zegel van de hoofdplaats van het hoofd»of onder-kiesdistrict staat afgedrukt."

»*Art.* 10. Het hoofd van het plaatselijk bestuur, »of die hem, volgens de reglementen, vervangt, is »voorzitter der vergadering.

»De twee jongste leden van den stedelijken of ge»meenteraad zijn stemopnemers; beiden teekenen de »namen op van elken kiezer die een stembiljet in de »bus komt doen. In de hoofd-kiesdistricten teekenen »zij bovendien bij het ledigen der bus de uitgebragte »stemmen op.

»De oorspronkelijke lijsten der kiezers die in de »onder-kiesdistricten hunne stembiljetten in de bus »hebben gedaan, worden door de hoofden der plaat»selijke besturen onverwijld met de gesloten stem»biljetten aan den voorzitter der vergadering in het »hoofd-kiesdistrict opgezonden.

»*Art.* 11. Er zijn twee stembussen, ééne voor »de verkiezing van leden der Tweede, de andere »voor die van candidaten voor de Eerste Kamer.

»*Art.* 12. Elk kiezer brengt zijne stem uit op »een afgevaardigde voor de Tweede, en twee candi»daten voor de Eerste Kamer.

»*Art.* 13. Om tot lid der Tweede Kamer ver»kiesbaar te zijn, wordt alleen vereischt dat men »Nederlander, in het volle genot der burgerlijke en »burgerschapsregten zij, en den ouderdom van »dertig jaren hebbe vervuld.

»*Art.* 14. Tot de verkiesbaarheid als lid der »Eerste Kamer worden dezelfde vereischten gevor»derd, die in het voorgaande artikel zijn opgenoemd, »en daarenboven dat men behoore tot de hoogst »aangeslagenen in de rijks- directe belastingen.

»Het getal dezer hoogst aangeslagenen, waaruit »zij worden gekozen, wordt in elke provincie zoo »bepaald, dat op iedere vier duizend zielen één, »die tevens de voornoemde vereischten bezit, om lid »dezer Kamer te zijn, verkiesbaar is.

»*Art.* 15. De ambtenaar die in een hoofd-kies»district ter verkiezing voorzit, is in dat district niet »verkiesbaar.

»*Art.* 16. In elke provincie houden de Gedepu»teerde Staten zich, terstond na de afkondiging der »veranderingen in de grondwet, bezig met het opma»ken van de lijst van hen, die, naar het voorgaande »artikel, tot afgevaardigden der Eerste Kamer ver»kiesbaar zijn.

»*Art.* 17. De lijst wordt bij afschrift in alle ste»den en hoofdplaatsen van kiesdistricten der provin»cie gedurende acht dagen ter visie gelegd.

»*Art.* 18. Bezwaren tegen de lijst moeten bin»nen acht dagen in geschrift, vrij van zegel, aan »de Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

»*Art.* 19. De Gedeputeerde Staten, de lijst na »onderzoek der bezwaren, zoo als zij zullen vinden »te behooren, hebbende verbeterd, sluiten die vóór »den vijftienden dag na afloop van den termijn, in »het vorige artikel bepaald.

»Zij brengen de gesloten lijst terstond door mid»del van het provinciaal blad of een openbaar »nieuwspapier ter kennis van het publiek.

»Afschrift daarvan zenden zij onverwijld aan den »minister van Binnenlandsche Zaken, die dezelve in »de *Nederlandsche Staats-Courant* doet plaatsen.

»*Art.* 20. Na afloop der stem-opneming worden »de beide processen-verbaal, staande de vergadering, »opgemaakt, en, na voorlezing door den voorzitter, »met twee stemopnemers geteekend.

»Zij behelzen:

»1o. de namen der kiezers, die gestemd hebben;

»2o. de namen der personen, op wie stemmen zijn »uitgebragt en het getal der op ieder uitgebragte »stemmen.

»De tegenwoordig zijnde kiezers kunnen besluiten dat »alleen het tweede gedeelte zal worden voorgelezen.

»*Art.* 21. Afschrift van elk proces-verbaal wordt »aanstonds ter inzage gelegd der ingezetenen, en het »oorspronkelijke, met de stembiljetten, verzegeld, »binnen vier en twintig uren aan de Gedeputeerde »Staten der provincie gezonden.

»*Art.* 22. De namen van hen, die in elk hoofd»kiesdistrict zijn gekozen en het getal stemmen op

uitgebragt, worden door de Gedeputeerde Staten in een afzonderlijk procesverbaal voor elke Kamer verzameld en zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

»*Art.* 23. Voor de benoeming tot afgevaardigde of candidaat wordt de volstrekte meerderheid der »uitgebragte stemmen gevorderd.

»*Art.* 24. Bijaldien voor het lidmaatschap der »Tweede, of het candidaatschap der Eerste Kamer, »niemand bij de eerste stemming de volstrekte meer»derheid heeft erlangd, wordt onmiddellijk eene lijst »opgemaakt der personen, die het grootste aantal »stemmen hebben verworven.

»Deze lijst bevat tweemaal zooveel namen, als er »afgevaardigden te benoemen of candidaten te kie»zen zijn.

»Tot de daarop gebragte personen bepaalt zich de »keuze der aanwezige kiesgeregtigden.

»Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd.

»*Art.* 25. Hij, die tot lid der Tweede Kamer is »verkozen, ontvangt van de Gedeputeerde Staten een »door den voorzitter geteekend uittreksel van het in »art. 20 bedoelde proces-verbaal, waaruit van zijne »verkiezing blijkt.

»Dit uittreksel is de geloofsbrief van den afgevaar»digde, waarnevens hij aan de Kamer overlegt:

»1o. een uittreksel uit de registers van geboorte, »of, bij gemis, eene acte van bekendheid, waaruit »tijd en plaats zijner geboorte blijken.

2o. eene door hem zelven af te geven verklaring, »vermeldende alle openbare betrekkingen die hij be»kleedt.

»*Art.* 26. De gekozene voor de Tweede Kamer, »niet genegen om de benoeming aan te nemen, geeft »daarvan ten spoedigste kennis aan de Gedeputeerde »Staten, die de plaatselijke besturen van het hoofd»kieskistrict gelasten, binnen den kortst mogelij»ken tijd eene nieuwe verkiezing te doen plaats hebben.

»*Art.* 27. Hij, die in meer dan één hoofd-kies»district tot lid der Tweede Kamer is gekozen, ver»klaart, dadelijk na ontvangst van het in art. 22 »bedoelde uittreksel, schriftelijk aan de Gedepu»teerde Staten, welke dier benoemingen hij aanneemt.

»De Gedeputeerde Staten nemen hierop, voor de »andere plaats of plaatsen, gelijken maatregel als »in het geval van het voorgaande artikel.

»*Art.* 28. De processen-verbaal der verkiezingen »van de candidaten voor het lidmaatschap der Eerste »Kamer worden onmiddellijk door de Gedeputeerde »Staten aan den minister van Binnenlandsche Zaken »ingezonden, die dezelve den Koning aanbiedt.

»De Koning kiest uit die candidaten 39 leden der »Eerste Kamer.

»*Art.* 29. De door den Koning gekozene leden der »Eerste Kamer ontvangen van de Gedeputeerde Sta»ten der provincie, in welke zij tot candidaten wer»den verkozen, ieder gelijk uittreksel als in het eer»ste gedeelte van art. 25 is vermeld, om, benevens »het besluit des Konings, waarbij zij zijn gekozen, »hun tot geloofsbrief te strekken.

»Zij leggen daarbij aan de Eerste Kamer over ge»lijke stukken, als onder no. 1 en 2 van het laatste »gedeelte van datzelfde art. 25 worden gevorderd.

»*Art.* 30. Indien een of meer gekozen leden der »Eerste Kamer die benoeming niet aanvaarden of »bevonden worden de wettelijke vereischten niet te »bezitten, kiest de Koning andere in hunne plaats, »uit dezelfde voordragt van candidaten, in het vo»rig artikel vermeld.

»*Art.* 31. Voor de opening der Eerste Kamer »van de Staten-Generaal benoemt de Koning haren »voorzitter.

»Bij het openen der Tweede Kamer bekleedt de »oudste van jaren den voorzittersstoel.

»In beide Kamers benoemen de voorzitters drie »commissiën, elk van drie leden, tot onderzoek »der geloofsbrieven. Na afloop van dat onderzoek »in de Tweede Kamer, althans zooveel het zonder »uitstel kan worden ten einde gebragt, maakt deze »Kamer, uit de toegelatene afgevaardigden zamen»gesteld, eene lijst op van drie leden, aan den Ko»ning ter benoeming van haren voorzitter aan te bieden.

»Beide Kamers houden zich, tot dat zij nieuwe »bepalingen hebben vastgesteld, aan de laatst vast»gestelde reglementen van orde der vorige Kamer.

»*Art.* 32. Aan Gedeputeerde Staten der onderschei»dene provinciën wordt overgelaten alle zoodanige »maatregelen te nemen, als tot de rigtige uitvoering »van dit voorloopig kiesreglement vereischt worden, en »alle oprijzende geschillen of bezwaren te beslissen."

Art. 3 Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten der provinciën Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en van het Hertogdom Limburg, welke, vóór den....... 1848, aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden zullen toevoegen, ten einde de Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, op den nader door ons te bepalen dag bijeenkomen, om te beraadslagen over de veranderingen der grondwet in deze wet vermeld.

Lasten en bevelen, enz.

HERZIENING DER GRONDWET.

Staat van het getal stem- en kiesgeregtigden in 1845, enz.

STAAT, opgemaakt volgens de, in den aanvang van 1845 bij het departement van Binnenlandsche Zaken ontvangen opgaven, aanwijzende het destijds in de *steden* en *ten platten lande* aanwezig getal van de *stemgeregtigden* en van degenen, die *de vereischten bezitten om tot kiezer te worden benoemd*, met vermelding van het bedrag der bevolking, en van dat van den, bij de reglementen bepaalden census voor het *stem-* en *kiesregt*.

STEDEN.

Provinciën.	Steden	Bevolking.	Stemgeregtigden.	Getal dergenen die de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd.	Belastingsbedrag van het Stemregt.	Belastingsbedrag van het Kiezerschap.
Noord-Brabant.	's Hertogenbosch	20,408	1,109	567	*f* 20	*f* 40
	Bergen op Zoom	7,811	515	336	»15	» 30
	Breda	13,559	641	429	»15	» 30
	Eindhoven	3,154	201	115	»12	» 24
	Geertruidenberg	1,694	120	51	»12	» 24
	Grave	2,490	163	61	»12	» 24
	Heusden	2,066	149	69	»12	» 24
	Oosterhout	8,047	424	204	»12	» 24
	Tilburg	13,709	492	323	»12	» 24
	Willemstad	1,960	130	95	»12	» 24
Gelderland.	Arnhem	16,140	924	502	»15	» 40
	Nijmegen	19,484	952	486	»15	» 40
	Zutphen	11,400	644	293	»15	» 40
	Harderwijk	5,410	222	110	»12	» 30
	Tiel	5,382	291	171	»12	» 30
	Bommel	3,461	237	120	»12	» 30
	Wageningen	4,374	184	73	»12	» 30
	Culenborg	4,946	293	106	»12	» 30
	Hattem	2,426	82	32	»12	» 30
	Doesborgh	3,525	221	116	»12	» 30
	Elburg	2,421	132	54	»12	» 30
	Groenlo	2,402	78	17	»12	» 30
	Doetinchem	1,869	128	38	»12	» 30
	Lochem	2,046	85	38	»12	» 30
	Nijkerk	7,008	158	86	»12	» 30
Zuid-Holland.	's Gravenhage	66,517	2,639	843	»33	»140
	Rotterdam	81,081	1,439	484	»40	»160
	Leiden	38,521	1,293	311	»27	»105
	Dordrecht	21,033	909	274	»27	»105
	Delft	17,514	890	147	»27	»105
	Gouda	14,939	432	116	»27	» 80
	Schiedam	12,360	420	121	»27	»105
	Gorinchem	8,420	491	754	»17	» 70
	Brielle	4,642	330	76	»13	» 55
	Woerden	4,233	194	55	»13	» 55
	Schoonhoven	2,583	184	41	»13	» 55
	Maassluis	4,096	245	67	»10	» 40
	Vlaardingen	7,611	375	94	»13	» 50
Noord-Holland.	Amsterdam	215,297	6,000	1,259	»50	»200
	Haarlem	24,964	894	242	»35	»100
	Alkmaar	10,167	446	230	»30	» 60
	Hoorn	9,010	356	137	»30	» 60
	Enkhuizen	5,307	148	61	»25	» 50
	Medemblik	2,996	140	44	»20	» 40
	Edam	4,261	170	86	»20	» 40
	Monnikkendam	2,622	143	54	»20	» 40
	Purmerend	3,479	195	81	»25	» 50
	Weesp	2,998	146	66	»20	» 40
	Zaandam	11,552	380	135	»25	» 50
Zeeland.	Middelburg	15,531	1,048	278	»30	»110
	Zierikzee	7,240	338	79	»22	» 80
	Goes	5,450	417	153	»15	» 55
	Tholen	2,474	218	58	»10	» 35
	Vlissingen	7,871	479	112	»19	» 60
	Veere	1,082	91	33	»10	» 30
	Sluis	1,543	134	45	»10	» 35
	Hulst	2,389	180	52	»10	» 35
	Axel	2,416	202	68	»10	» 35
Utrecht.	Utrecht	49,545	2,109	723	»45	»100
	Amersfoort	13,111	551	179	»15	» 50
	Rhenen	3,274	104	30	»10	» 30
	Wijk bij Duurstede	2,628	152	63	»10	» 30
	Montfoort	1,799	122	36	»10	» 30
	IJsselstein	3,380	175	74	»10	» 30
Friesland.	Leeuwarden	22,659	574	352	»20	» 50
	Bolsward	4,450	291	186	»10	» 20
	Franeker	5,941	341	193	»10	» 20
	Sneek	7,613	399	257	»12	» 25
	Dokkum	4,006	266	168	»10	» 20
	Harlingen	8,364	467	247	»12	» 30
	Stavoren	563	31	18	» 8	» 16
	Hindelopen	1,229	85	32	» 8	» 16
	Slooten	886	52	28	» 8	» 16
	Ylst	1,378	123	68	» 8	» 16
	Workum	3,393	219	97	»10	» 20
Overijss.	Zwolle	17,326	967	445	»15	» 40
	Deventer	14,679	770	451	»12	» 30
	Kampen	9,918	528	199	»12	» 30
Gron.	Groningen	34,373	985	791	»30	» 50
Drenthe.	Assen	3,613	218	88	»10	» 30
	Meppel	6,724	368	108	»15	» 40
	Coevorden	2,491	165	79	»10	» 30
Limburg.	Maastricht	22,344	460	288	»40	» 60
	Roermonde	6,005	157	66	»20	» 40
	Venlo	6,606	175	84	»20	» 40
	Weert	6,507	130	41	»15	» 30
	Sittard	4,061	168	76	»15	» 30

PLATTELAND.

Provinciën.	Bevolking.	Stemgeregtigd.	Getal dergenen die de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd.	Belastingsbedrag van het Stemregt.	Belastingsbedrag van het Kiezerschap.
Noord-Brabant	307,811	7,360	1,409	*f* 25	*f* 74
Gelderland	266,146	5,941	2,428	»25	» 50
Zuid-Holland	260,393	8,902	1,432	»30	»150
Noord-Holland	168,470	5,186	871	»30	»150
Zeeland	108,637	3,076	561	»30	»150
Utrecht	76,009	2,199	345	»30	»150
Friesland	178,797	3,018	456	»30(1)	»200
Overijssel	165,224	3,220	281	»25	»120
Groningen	150,246	6,789	2,001	»20	»100
Drenthe	59,960	2,966	394	»10	» 60
	1,741,693	48,657	10,178		

STAAT, aanwijzende het aantal stemgeregtigden en verkiesbaren in de steden der verschillende provinciën.

Provinciën.	Bevolking.	Stemgeregtigd.	Getal dergenen die de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd.
Noord-Brabant	74,898	3,944	2,250
Gelderland	92,294	4,631	2,242
Zuid-Holland	283,550	9,841	2,783
Noord-Holland	292,653	9,018	2,395
Zeeland	45,996	3,107	878
Utrecht	73,737	3,213	1,105
Friesland	59,782	2,848	1,646
Overijssel	41,923	2,265	1,095
Groningen	34,373	985	791
Drenthe	12,828	751	270
Limburg	45,523	1,090	550
	1,057,557	41,693	16,005

Mengelwerk.

Varia.

Het *Handelsblad*, van 26 juli, behelsde eene correspondentie uit Maastricht, waarin het heette: »Algemeen betreurt men dat van wege het Nederlandsch gouvernement niet tijdig genoeg maatregelen zijn beraamd om deze verwikkeling (met de Duitsche Nationale Vergadering) te voorkomen; en dat men niet gezorgd heeft de dwaalbegrippen, waarin de Vergadering gebragt is, officieel te wederleggen en te bestrijden." — Jammer dat dit *betreuren* volstrekt niet baat. Algemeen wist men dat onze diplomatie erbarmelijk ingerigt is, en zoo mogelijk, nog erbarmelijker bestuurd wordt. Desniettemin werd er zeer weinig en zeer flaauw op verbetering dienaangaande aangedrongen; onze fictive vertegenwoordiging repte er schier niet van, en liet Violen zorgen. Hoe die Violen hebben gezorgd, blijkt thans van nieuws. Te vergeefs klonk in dit dagblad herhaaldelijk de vermaning: *Wij worden buiten'slands door overmoed en overmagt bedreigd.* Het baatte niet. Nu oogste men dan de vruchten van zijne flaauwhartige zorgeloosheid. De regering en de Staten-Generaal mogen het verantwoorden, wat rampen Nederland ten gevolge van het Limburgsche geschil kunnen treffen. De Staten-Generaal wisten volkomen wat besef onze regering van diplomatie heeft: — en toch lieten zij, lijdzaam, Jan Alleman, minister van Buitenlandsche zaken spelen!

Reeds voor lang wendde ik het mogelijke aan, om bij gebreke van regering en vertegenwoordiging althans de natie opmerkzaam te maken op het gevaar 't welk haar uit Duitschland dreigde, en er haar op hare hoede tegen te doen zijn. Men liet Violen zorgen. Ook de meeste onzer dagbladen trokken zich slechts schaars en ter loops onze buitenlandsche belangen aan. Ziedaar nu de gevolgen: het *Handelsblad*, in zijn nommer van den 28sten juli erkent opzigtens Limburg: »thans echter zien wij dat overmagt en des noods geweld zal moeten gelden voor regt."

En waarom?

Het *Handelsblad* schijnt het aan de kortzigtigheid onzer diplomatie te wijten.

Maar bij wien ligt de schuld van de kortzigtigheid onzer diplomatie? Wie wilde onze diplomatie zóó en niet anders? Wie droeg het departement van Buitenlandsche Zaken op aan uitgediende kanon-

(1) Voor het stemregt ten platten lande in de provincie Friesland bestaat eene uitzondering voor de eilanden Ameland en Schiermonnikoog, waar de census, volgens het in werking zijnde reglement, *f* 10 bedraagt.

Volgens dat reglement moet de census, zoowel voor het stemregt als voor het kiezerschap, alleenlijk in de grondlasten worden betaald, en niet, zoo als in de andere provinciën, in de grondlasten en verdere directe rijks belastingen, met uitzondering van het patentregt.

niers en gemankeerde ministers van Binnenlandsche Zaken!

„»Toen" — zegt het *Handelsblad*, van 28 juli laatstleden — »toen, tegen Krakau, in 1846, eene daad »van onregt en geweld werd gepleegd, wilden wij, »ook dat Nederland het voorbeeld zoude geven, al»thans dat van anderen volgen, van een protest »tegen elke schending der traktaten; onze stem klonk »vruchteloos; de Nederlandsche gezant bij den toen»maligen Bondsdag, voor den Groothertog van Luxem»burg optredende, vond geene woorden dan om den »politischen moord van dien vrijstaat te vergoelijken."

Men geve toch den Keizer wat des Keizers is, en den Groothertog wat den Groothertog toekomt. Het was op *uitdrukkelijken last* van den Groothertog van Limburg onzen »grootmoedigen" en »ridderlijken" Koning dat onze gezant de heer VON SCHERFF »geene woorden vond dan om den politischen moord van den vrijstaat te vergoelijken." De bewoordingen zelve waren door onzen Koning, den Groothertog voorgeschreven. Zij drukten zijn gevoelen uit.

Wil men er onzen gezant bij den Bondsdag, en onzen toenmaligen minister van Buitenlandsche Zaken, 's Konings adjudant *sieur* DE LA SARRAZ, mede verantwoordelijk voor maken, het zij zoo; ook mij dunkt dat zij, als *Nederlandsche* staatsdienaren, zich niet hadden moeten leenen tot het uiten van zoodanige gevoelens des Groothertogs van Luxemburg; doch zij waren hier blootelijk organen; de *gevoelens* welke zij uitdrukten vloeiden uit het koninklijk groothertogelijk hart; de bewoordingen zelven waren *door hem* gesteld. Getuigden zij overigens van kortzigtigheid, gelijk het *Handelsblad* schijnt te oordeelen wanneer het zegt: »In onze eigene zaak zij onze diplomatie minder »kortzigtig dan zij in 1846 was" — zoo moet die kortzigtigheid in de eerste plaats worden geweten aan den Koning-Groothertog, die, gelijk volgens veler bewering, onze diplomatie zelf bestuurt en slechts stroomannen als ministers van Buitenlandsche zaken bezigt.

Wat daarvan zij, heilzaam voor onze buitenlandsche belangen is het niet. Ik althans kan niet bemerken dat zij vooruitgingen sints zij aan WILLEM II. en zijne zeven ministers van Buitenlandsche Zaken toevertrouwd.

Sprekende over de keuze van 's Konings (bij de Koningin dienstdoende) kamerheer baron MACKAY, zeide ik dat de Staten van Zuid-Holland nu vermoedelijk eerlang 's Konings *hofmaarschalk* en adjudanten tot volksvertegenwoordigers zouden benoemen. Daarop werd in de *Arnhemsche Courant* van 27 juli aangemerkt: »Kozen zij maar den braven en wakkeren VAN DER DUYN" enz. Ik weet niet of de graaf VAN DER DUYN nog *opper-hofmaarschalk (grand maréchal de la cour)* is; maar *hofmaarschalk* is hij niet; dit is tegenwoordig de graaf LOUIS VAN R...D.

Van den concurrent des barons MACKAY, den heer LOTSY, zeide ik elders dat hij noch piëtist noch kamerheer maar een ronde Dordtenaar was. Gaat nu, gelijk in voormeld nommer der courant, gezegd wordt die joviale rondheid met valschheid of karakterloosheid gepaard, is het air van liberalisme hetwelk de heer LOTSY in sommige kringen vertoont slechts gehuicheld, *spreekt* en *schrijft* de heer LOTSY bij wijlen TEGEN om naderhand VOOR te *stemmen* — wat mij alles onbekend is — zeker dan zou ik den jovialen LOTSY voor een ellendig volksvertegenwoordiger houden, voor een karakterloozen *publicola*, en verre beneden den piëtist MACKAY stellen, die, voor zoo ver ik weet niet overal een welgevallig mom voorhangt en vermoedelijk stemmen zal gelijk hij heeft gesproken.

Het is de roeping der pers politische huichelaars te ontmaskeren, en te helpen verhoeden dat karakterlooze baatzuchtigen en intriganten zich bemagtigen van belangrijke openbare betrekkingen. Is de heer LOTSY dus wat hij in meergemeld artikel gezegd wordt te zijn, zoo heeft de schrijver van hetzelve een burgerpligt verrigt, door dien candidaat voor de Kamer in zijn waar daglicht te vertoonen.

Advertentiën.

Zestig-jarige Huwelijks-Vereeniging

VAN

DERK VAN EKEREN

EN

CLAZINA PAUWLUS.

ARNHEM, 14 Augustus 1848.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *L. C. F. VAN OPHUIJSEN*, Echtgenoote van *D. VAN AALST*.

ARNHEM, den 11den Augustus.

...Algemeene kennisgeving.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen Zoon ... Hoogwelgeboren Vrouwe *A. W. E.* Baronesse ... *NAGELL VAN GARTROP*, geboren Baronesse *VAN NAGELL*.

LOCHEM, bij ZUTPHEN, ... Augustus 1848.

† † † Men is voornemens, de VERLICHTING DER STAD *ZUTPHEN*, met zuivere PATENTOLIE, voor den tijd van ... of drie jaren, op den 25sten Augustus 1848, des voormiddags ten tien ure, ten Raadhuize aldaar in het openbaar AAN TE BESTEDEN.

† † † De PRIVATIEVE JAGT der Heerlijkheid *Gendt* in *Over-Betuwe*, groot ruim 1300 Bunders, is UIT DE HAND TE PACHTEN. — Te bevragen bij den Burgemeester aldaar.

Op Vrijdag den 1sten September 1848, des voormiddags ten 11 ure precies, zal men aan het Locaal van Verkoopingen binnen Utrecht, achter St. Pieter publiek aan den meestbiedenden verkoopen:

Eene kapitale HOFSTEDE, genaamd *MEERLEVELD*, met 24½ Bunders allerbest WEI- en HOOILAND, BOOMGAARD, TUIN, HAKHOUT, WEG en WATERING, onder *Zwammerdam* en *Bodegraven*, aan den *Rijn*; verhuurd voor ƒ950 in het jaar.

Benevens de BOEREN-ERVEN of BOUWHOEVEN, genaamd: *Ter Aa of de Ahof, Kemna, Oosterenq, Middeldorp en Hammekes- of Maas Hannekesgoed*, het Jagerhuis, genaamd *het Bosch*, de Erven *de Pol en Logeplas*, met aanhoorige LANDEN, BOSSCHEN, TURF en PLAGGEVELDEN, alsmede onderscheidene percelen MHEENLANDEN, te zamen groot 264 Bunders, 73 Roeden en 51 Ellen, gelegen onder *Nijkerk*, buurschap *Appel* en *Voorthuizen*.

Met opgave van de opbrengst der Houtgewassen, Huren en Lasten, vermeld bij eene beschrijving, op *franco* aanvrage te bekomen met alle informatiën ten Kantore van de Notarissen *STEVENS* en *BUSKES*, te *Utrecht*, alsmede wat de Goederen onder *Nijkerk* en *Voorthuizen* aangaat, ook bij den Rentmeester *JACOB VAN DER POL*, te *Nijkerk*.

† † † Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Tiel*, van den 9den Augustus laatstleden (behoorlijk Geregistreerd) is het accoord gesloten tusschen *F. VAN DOORNEN*, WIJNKOOPER te *Culenborg*, en zijne Crediteuren, Gehomologeerd.

Tiel, den 10den Augustus 1848.

De Curator,
Mr. *N. T. J. VAN EVERDINGEN*,
Procureur.

HÔTEL DUNO.

De ondergeteekende acht het doelmatig, bekend te maken, dat het Bestelhuis van *Duno*, te *Arnhem* is, bij den Heer *L. ROELOFSEN*, Kruidenier in de Ketelstraat, hetwelk zich belast, alle bestellingen voor Diners enz. aan te nemen. Er zijn nog eenige Apartementen beschikbaar.

TABLE D'HÔTE ten 3 ure.

J. D. OOSTENDORP.

† † † *GROLLO* neemt genoegen indien er zekerheid wordt gesteld binnen eene maand.

† † † Niets is beter om het *Haar* en den *Baard* te doen groeijen en hergroeijen en glansrijk te maken, dan de

Milano Haarbalsem,

van *CARL KRELLER*, in *Nürnburg*, hetwelk door de vele getuigenissen van de grootste professoren en gebruikers, die het Haar hierdoor teruggekregen hebben, bewezen en gestaafd wordt. Deze Balsem wordt als Pomade gebruikt, weshalve dezelve voor het gebruik der Dames zeer geschikt is, geeft eene schoone tint aan het Haar en den Baard, belet het uitvallen en grijs worden, en doet hetzelve in korten tijd hergroeijen, waar het reeds uitgevallen is. De groote Flesch kost ƒ1.90 en de kleine 60 cent, en is te bekomen, als ook het *EAU D'ATIRONA*, of de schoonheids-tinctuur, tot verdrijving van Sproeten, Vlekken enz. en tot het verkrijgen eener blanke en zachte Huid. De groote Flesch kost ƒ1.00, de kleine 30 cent.

Te *Amsterdam*, bij de Erve *HALBACH*, Warmoesstraat; *V. DETH*, Kalverst.; *RONVA*, Singel bij de Heil. Weg; *BECHTOLD*, Nieuwe Dijk over de Gravenstr.; *J. C. LEOPOLD*, Haarl. Dijk; *P. GOUVERNEUR*, Korte Gasthuismolensteeg; *LUFF*, Leidschestraat; *C. P. DE VOS*, *Jun.*, op de Schans; te *Arnhem*, bij *D. V. D. MEER & Co.*, Bakkerstr.; *Alkmaar*, bij Jufvr. *MOEHMAANS*; *Edam*, *HOOLA VAN NOOTEN*; *Delft*, *GEBR. V. MIERLO*; *Haarlem*, *MORITZ*, Frankensteeg; *'s Hage*, *C. HANAU*, Schoolstraat en *H. A. STAPPERSHOEF*, Hofleverancier, Halstraatje; *Hoorn*, *E. KNAVEN*, Kleine Noord; *Leiden*, *J. H. GRAVENSTEIN*, Breedstr.; *Medenblik*, Jufr. *TRIGERIO*; *Purmerende*, *V. D. POL*; *Rotterdam*, *J. H. KELLER*, Westwagenstr.; *Utrecht*, *P. HERBER*, Janstraat en *H. WAGENER*, Voorstraat *Zaandam*, *P. GORTER*; *Zeist*, *BLOEMENKEMPER*; als ook in het Hoofd-Depôt voor het geheele Rijk, N... wendijk No. 195 te *Amsterdam*; alwaar ook ... Depôt is van de Echte Eau de Cologne van *JE... CHARLES FARINA*, te *Keulen*, tot fabri... prijzen van 70, 80, 100, 120, 180, 210, 2... 360 en 480 het Kistje, van 6 heele of 12½ flacons.

CARL KRELLER,
Chemist te *Neurenburg*.

De Holloway's Pillen en Za...

genezen

Kwade Borsten.

Mevrouw *ADAMS*, te *St. George* in de *Oost...* no. 3, Upper Spencerstreet, leed reeds sedert geruimen tijd aan eene zwerende borst, waarin tevens vele verhardingen waren in den omtrek van den tepel; haar toestand was allerakeligst, en de vele kundige Geneesheeren, die zij raadpleegde, konden haar niet herstellen, waarna zij hare toevlugt tot de *HOLLOWAY'S* ZALF en PILLEN nam, met het gelukkige gevolg dat zij binnen kort genas; deze heilzame middelen zijn goed voor alle soorten van zweren, hoe verouderd die ook zijn mogen, als ook van builen, zwellingen en stijve of opgetrokken geledingen.

Zijn op *franco-aanvrage*, à contant te bekomen bij den heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *D. WILMERINK*, te *Doesborgh* of aan het Hoofddepôt bij den Heer *F. H. VAN SANTEN KOLFF*, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244 *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende:

Doosjes Pillen van ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50; *Potjes Zalf* van ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15, ƒ15.90, ƒ23.90.

Rijn-Stoomboot-vaart.

KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE GJzn.

Bij de Boekhandelaren *JOHs. VAN DER HEY & ZOON*, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

DE HEILIGE SCHRIFT

DES

Ouden Verbonds,

VOLGENS

JEZUS EN ZIJNE APOSTELEN.

EENE BIJDRAGE TOT DE KENNIS EN APOLOGETIEK DES BIJBELS;

DOOR

H. F. T. FOCKENS.

Gr. 8o. ƒ4.

Vroeger is aldaar nog uitgegeven:

A. COQUEREL, **Het PROEFONDERVINDELIJK CHRISTENDOM**, in twee Stukken compleet. Gr. 8o. compres gedrukt, ƒ5.50.

Dr. *J. J. VAN OOSTERZEE*, **LEERREDENEN.** 2de druk, gr. 8o. ƒ3.90.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Aug. 1 El 3 Palm 3 Duim; gew. O D. gev. 1 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. DINGSDAG, 15 AUGUSTUS.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Door Z. M. zijn benoemd tot leden der Eerste Kamer der Staten-Generaal de graaf *van der Duin van Maasdam*, *H. J. C. J.* baron *van Heeckeren van Enghuizen*, en de heer Staatsraad *F. van der Oudermeulen*, directeur der Handelmaatschappij.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Door de Regering zijn nog eenige wijzigingen gebragt in de ontwerpen van wet, strekkende tot *Herziening der Grondwet*. Wij laten daarvan de voornaamste volgen:

ONTWERP VAN WET N°. I. Art. 15. Achter het woord *erkend* den zin te eindigen, het volgende weg te laten, en in plaats daarvan een nieuw lid te stellen, van dezen inhoud:

«De wet regelt de uitoefening van het regt van vereeniging in «het belang der openbare orde.»

ONTWERP VAN WET N°. II. Art. 39. In plaats van de woorden: *daarvoor vatbaar bevonden, worden door de wet geregeld*, lees: «worden door de wet geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te «bestaan.»

De beide laatste leden vallen weg. In plaats daarvan het volgende lid te stellen:

«De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale «geldmiddelen.»

ONTWERP VAN WET N°. III. Na art. 15 een nieuw artikel te laten volgen, aldus luidende:

«Art. 16. Na artikel 93 der Grondwet zal een artikel volgen, luidende:

««De Tweede Kamer heeft het regt van onderzoek (*enquête*), te regelen door de wet.»»

ONTWERP VAN WET No. X. Art. 2. Tusschen het laatste en vóórlaatste lid een nieuw lid te voegen, luidende:

«Er wordt overal in het Rijk van overheidswege voldoend open«baar lager onderwijs gegeven.»

Bij deze veranderingen in gevoegd een nieuw gewijzigd ontwerp van Hoofdstuk XII (*Additionnele artikelen en Kiesreglement*).

WIJ WILLEM II, ENZ.

Art. 1. Er bestaat noodzakelijkheid tot verandering van het navolgende in de additionnele artikelen der Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden, alsmede tot bijvoeging daarin van eenige nieuwe bepalingen.

Art. 2. De additionnele artikelen der Grondwet zullen wegvallen en vervangen worden door de volgende artikelen:

«Art. 1. Alle bestaande autoriteiten blijven voortduren, tot dat «zij door andere, volgens deze Grondwet, zijn vervangen.

«Art. 2. De wet regelt de schadevergoeding, toe te kennen aan «hen, die, door of ten gevolge van de herziening, betrekkingen «verliezen, hun voor hun leven opgedragen.

«Art. 3. Alle op het oogenblik der afkondiging van de veranderingen in de Grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten worden gehandhaafd, tot dat zij achtervolgens door andere «worden vervangen.

«Art. 4. De heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling «van personen tot openbare betrekkingen, zijn afgeschaft.

«De opheffing der overige heerlijke regten en de schadeloosstelling «der eigenaren kunnen door de wet worden vastgesteld en geregeld.

«Art. 5. De voorstellen: 1°. der wet, regelende het kiesregt en de «benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer; 2°. van «provinciale en gemeente-wet, worden voorgedragen in de eerste «zitting der Staten-Generaal, volgende op de afkondiging der ver«andering in de Grondwet.

«De ontwerpen van wet, betreffende de verantwoordelijkheid der «ministers, de nieuwe regterlijke inrigting, het onderwijs en «armbestuur, en tot uitoefening van het regt van vereeniging en «vergadering, worden zoo mogelijk in dezelfde zitting, en in allen «gevalle niet later dan in de daarop volgende, voorgesteld.

«De wetten op het beleid der Regering in de kolonien en bezit«tingen van het Rijk in andere werelddeelen worden binnen drie «jaren na de afkondiging dezer veranderingen in de Grondwet voor«gedragen.

«Art. 6. De eerste aftreding van een derde der leden van de Eerste «Kamer der Staten-Generaal zal plaats hebben met den derden «Maandag in September 1851; die van de helft der leden van de «Tweede Kamer met den derden Maandag in September 1850; beide «volgens een rooster, te regelen door de wet, in art. 5. no. 1, «vermeld.»

«Art. 7 bevat het voorloopig kiesreglement.

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

«Art. 1. Na de afkondiging der veranderingen in de Grondwet, «houden de beide Kamers der Staten-Generaal van regtswege op te «bestaan met den dag der opening van de nieuwe Kamers.

«De Koning bepaalt het tijdstip dier opening.

«Tot aan dien tijd blijven de eerstgenoemde Kamers bestaan, en «hare opening voor dit jaar bepaald op den derden Maandag in «October.

«De afkondiging wordt geacht te hebben plaats gehad op den dag «der uitgifte van het *Staatsblad*, waarin deze veranderingen zijn «opgenomen.

«Art. 2. De leden der nieuwe Tweede Kamer worden gekozen «ten getale van 68, door kiesvergaderingen, bestaande:

«*a*. uit hen, die in de steden, volgens de reglementen voor het «bestuur der steden, zoo als deze op iedere plaats in werking zijn, «de vereischten bezitten, om tot kiezers te worden benoemd; met «dien verstande, dat het vereischte belastingsbedrag te Amsterdam «tot f 160 wordt verminderde, en te Hindelopen, IJlst, Sloten «en Stavoren tot op f 20 wordt verhoogd;

«*b*. uit hen, die ten platten lande, volgens de reglementen op «de zamenstelling der Staten in de provinciën, zoo als deze op iedere «plaats in werking zijn, stemgeregtigd zijn; met dien verstande, «dat het vereischte belastingsbedrag wordt verhoogd: voor Noord«braband tot op f 32; Gelderland f 32; Zuidholland f 40; Noord«holland f 40; Zeeland f 40; Utrecht f 40; Vriesland, behalve «de eilanden, f 30; Overijssel f 32; Groningen f 32; Drenthe f 20; «Limburg f 20; de Vriesche eilanden Ameland en Schiermonnik«oog f 20.

«Geene redenen van uitsluiting komen in aanmerking, dan die «in art. 3 der reglementen voor het bestuur der steden en in art. «21 der reglementen, omtrent de zamenstelling der Staten van de «provinciën, zijn vastgesteld.

«Art. 3. Terstond na de in art. 1 vermelde afkondiging, houden «de hoofden der plaatselijke besturen zich bezig met het opmaken «der lijsten van de in art. 2 omschreven kiesgeregtigden. Zij doen «die lijsten vóór den 15den dag na gezegde afkondiging ter inzage «van het publiek leggen.

«Art. 4. Binnen acht dagen na de kennisgeving, dat de lijsten «ter inzage zijn gelegd, dienen de ingezetenen hunne bezwaren, in «geschrift, vrij van zegel, aan het plaatselijk bestuur in.

«Art. 5. Over deze bezwaren en de juistheid der lijsten in het al«gemeen wordt door den stedelijken of gemeenteraad ten spoedigste «beslist. De lijsten worden vóór den veertigsten dag na de afkon«diging, in art. 1 vermeld, gesloten en op nieuw ter algemeene «kennisneming gelegd, met bekendmaking daarvan.

Art. 6. Elke provincie wordt door Gedeputeerde Staten verdeeld «in zooveel hoofd-kiesdistricten, als de bevolking het getal van «nagenoeg 45,000 malen bevat, te weten: Noordbraband 9, Gel«derland 8, Zuidholland 13, Noordholland 10, Zeeland 4, Utrecht 3, «Vriesland 5, Overijssel 5, Groningen 4, Drenthe 2, Limburg 5, «te zamen 68.

«Gedeputeerde Staten kunnen, ten gerijve der Kiezers, onder«kiesdistricten en derzelver hoofdplaatsen aanwijzen. Het openen der «stembilletten geschiedt echter alleen in de eveneens door Gedeputeerde «Staten aan te wijzen hoofdplaatsen der hoofd-kiesdistricten.

«Art. 7. De stedelijke en gemeente-besturen zenden binnen 24 «uren afschrift der gesloten lijsten, zoo aan het bestuur der hoofd«plaats van het hoofd-kiesdistrict, als aan dat der hoofdplaats van «het onder-kiesdistrict, waarin hunne gemeenten gelegen zijn.

«Art. 8. De kiezersvergaderingen worden, na voorafgaande op«roeping des kiezers, gehouden in de hoofdplaatsen der hoofd-kies«districten vóór den 50sten dag na de afkondiging, in art. 1 ver«meld, behoudens het bepaalde bij het 2de lid van art. 6.

«Art. 9. Elk kiezer ontvangt, nevens zijn' brief van oproeping, «twee stembiljetten ter invulling, waarop het zegel van de hoofd«plaats van hoofd- of het onder-kiesdistrict staat afgedrukt.

«Art. 10. Het hoofd van het plaatselijk bestuur, of die hem, vol«gens de reglementen, vervangt, is voorzitter der vergadering.

«De twee jongste leden van den stedelijken of gemeenteraad zijn «stemopnemers; beiden teekenen de namen op van elken kiezer, «die een stembiljet in de bus komt doen. In de hoofd-kiesdistricten «teekenen zij bovendien, bij het ledigen der bus, de uitgebragte «stemmen op.

«De oorspronkelijke lijsten der kiezers, die in de onder-kiesdis«tricten hunne stembiljetten in de bus hebben gedaan, worden «door de hoofden der plaatselijke besturen onverwijld met de gesloten «stem-biljetten aan den voorzitter der vergadering in het hoofd«kiesdistrict opgezonden.

«Art. 11. Er zijn twee stembussen, ééne voor de verkiezing van «leden der Tweede, de andere voor die van candidaten voor de «Eerste Kamer.

«Art. 12. Elk kiezer brengt zijne stem uit op een afgevaardigde «voor de Tweede, en twee kandidaten voor de Eerste Kamer.

«Art. 13. Om tot lid der Tweede Kamer verkiesbaar te zijn, «wordt alleen vereischt, dat men Nederlander, in het volle genot «der burgerlijke en burgerschapsregten zij, en den ouderdom van «dertig jaren hebbe vervuld.

«Art. 14. Tot de verkiesbaarheid als lid der Eerste Kamer worden «dezelfde vereischten gevorderd, die in het voorgaande artikel zijn «opgenoemd, en daarteboven, dat men behoore tot de hoogst aan«geslagenen in de Rijks directe belastingen.

«Het getal dezer hoogst aangeslagenen, waaruit zij worden geko«zen, wordt in elke provincie zóó bepaald, dat op iedere vier dui«zend zielen één, die tevens de voornoemde vereischten bezit, om «lid dezer Kamer te zijn, verkiesbaar is.

«Art. 15. De ambtenaar, die in een hoofd-kiesdistrict ter verkie«zing voorzit, is in dat district niet verkiesbaar.

«Art. 16. In elke provincie houden de Gedeputeerde Staten zich, «terstond na de afkondiging der veranderingen in de Grondwet, «bezig met het opmaken van de lijst van hen, die, naar het voor«gaande artikel, tot afgevaardigden der Eerste Kamer verkiesbaar «zijn.

«Art. 17. De lijst wordt bij afschriften in alle steden en hoofd«plaatsen van kiesdistricten der provincie gedurende acht dagen ter «visie gelegd.

«Art. 18. Bezwaren tegen de lijst moeten binnen acht dagen in «geschrift, vrij van zegel, aan de Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

«Art. 19. De Gedeputeerde Staten, de lijst na onderzoek der be«zwaren, zoo als zij zullen vinden te behooren, hebbende verbe«terd, sluiten die vóór den vijftienden dag, na afloop van den «termijn, in het vorige artikel bepaald.

«Zij brengen de gesloten lijst terstond, door middel van het *Pro«vinciaal Blad*, of een openbaar nieuwspapier, ter kennisse van «het publiek.

«Afschrift daarvan zenden zij onverwijld aan den minister van «binnenlandsche zaken, die dezelve in de *Nederlandsche Staats-«Courant* doet plaatsen.

«Art. 20. Na afloop der stemopneming, worden de beide proces«sen-verbaal, staande de vergadering, opgemaakt, en, na voorle«zing door den voorzitter, met twee stemopnemers geteekend.

«Zij behelzen: 1°. de namen der kiezers, die gestemd hebben; «2°. de namen der personen, op wie stemmen zijn uitgebragt en «het getal der op ieder uitgebragte stemmen.

«De tegenwoordig zijnde kiezers kunnen besluiten, dat alleen het «tweede gedeelte zal worden voorgelezen.

«Art. 21. Afschrift van elk proces-verbaal wordt aanstonds ter «inzage gelegd der ingezetenen, en het oorspronkelijke, met de «stembiljetten, verzegeld, binnen vier en twintig uren aan de Ge«deputeerde Staten der provincie gezonden.

«Art. 22. De namen van hen, die in elk hoofd-kiesdistrict zijn «gekozen en het getal stemmen op hen uitgebragt, worden door de «Gedeputeerde Staten in een afzonderlijk proces-verbaal voor elke «Kamer verzameld, en zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

«Art. 23. Voor de benoeming tot afgevaardigde of candidaat «wordt de volstrekte meerderheid der uitgebragte stemmen gevorderd.

«Art. 24. Bijaldien voor het lidmaatschap der Tweede, of het «candidaatschap der Eerste Kamer, niemand bij de eerste stemming «de volstrekte meerderheid heeft erlangd, wordt onmiddellijk eene «lijst opgemaakt der personen, die het grootste aantal stemmen «hebben verworven.

«Deze lijst bevat tweemaal zooveel namen als er afgevaardigden «te benoemen of candidaten te kiezen zijn.

«Tot de daarop gebragte personen bepaalt zich de keuze der aan«wezige kiesgeregtigden.

«Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd.

«Art. 25. Hij, die tot lid der Tweede Kamer is verkozen, ont«vangt van de Gedeputeerde Staten een door den voorzitter geteekend «uittreksel van het in art. 20 bedoelde proces-verbaal, waaruit van «zijne verkiezing blijkt.

«Dit uittreksel is de geloofsbrief van den afgevaardigde, waar «nevens hij aan de Kamer overlegt: 1°. een uittreksel uit de re«gisters van geboorte, of, bij gemis, eene acte van bekendheid, «waaruit tijd en plaats zijner geboorte blijken; 2°. eene door hem «zelven af te geven verklaring, vermeldende alle openbare betrekkin«gen, die hij bekleedt.

«Art. 26. De gekozene voor de Tweede Kamer, niet genegen om «de benoeming aan te nemen, geeft daarvan ten spoedigste kennis «aan de Gedeputeerde Staten, die de plaatselijke besturen van het «hoofd-kiesdistrict gelasten, binnen den kortst mogelijken tijd eene «nieuwe verkiezing te doen plaats hebben.

«Art. 27. Hij, die in meer dan één hoofd-kiesdistrict tot lid der «Tweede Kamer is gekozen, verklaart, dadelijk na ontvangst van «het in art. 22 bedoelde uittreksel, schriftelijk aan de Gedeputeerde «Staten, welke dier benoemingen hij aanneemt.

«De Gedeputeerde Staten nemen hierop, voor de andere plaats of «plaatsen gelijken maatregel als in het geval van het voorgaande artikel.

«Art. 28. De processen-verbaal der verkiezingen van de candidaten «voor het lidmaatschap der Eerste Kamer worden onmiddellijk door «de Gedeputeerde Staten aan den Minister van Binnenlandsche Zaken «ingezonden, die dezelve den Koning aanbiedt.

«De Koning kiest uit die kandidaten 39 leden der Eerste Kamer.

«Art. 29. De door den Koning gekozene leden der Eerste Kamer «ontvangen van de Gedeputeerde Staten der provincie, in welke zij «tot kandidaten werden verkozen, ieder gelijk uittreksel als in het «eerste gedeelte van art. 25 is vermeld, om, benevens het besluit «des Konings, waarbij zij zijn gekozen, hun tot geloofsbrief te «strekken.

«Zij leggen daarbij aan de Eerste Kamer over gelijke stukken, als «onder n°. 1 en 2 van het laatste gedeelte van datzelfde art. 25 wor«den gevorderd.

«Art. 30. Indien een of meer gekozen leden der Eerste Kamer «die benoeming niet aanvaarden, of bevonden worden de wette«lijke vereischten niet te bezitten, kiest de Koning andere in hunne «plaats, uit dezelfde voordragt van candidaten, in het vorige artikel «vermeld.

«Art. 31. Vóór de opening der Eerste Kamer van de Staten-«Generaal benoemt de Koning haren voorzitter.

«Bij het openen der Tweede Kamer bekleedt de oudste van jaren «den voorzittersstoel.

«In beide Kamers benoemen de voorzitters drie Commissien, elk «van drie leden, tot onderzoek der geloofsbrieven. Na afloop van «dat onderzoek in de Tweede Kamer, althans zooveel het zonder «uitstel kan worden ten einde gebragt, maakt deze Kamer, uit de «toegelatene afgevaardigden zamengesteld, eene lijst op van drie «leden, aan den Koning ter benoeming van haren voorzitter aan te «bieden.

«Beide Kamers houden zich, tot dat zij nieuwe bepalingen hebben «vastgesteld, aan de laatst vastgestelde reglementen van orde der «vorige Kamers.

«Art. 32. Aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën «wordt overgelaten, alle zoodanige maatregelen te nemen, als tot «de rigtige uitvoering van dit voorloopig kiesreglement vereischt «worden, en alle oprijzende geschillen of bezwaren te beslissen.»

Art. 3. Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten der provincien Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en van het hertogdom Limburg, welke vóór den . . . . . 1848, aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden zullen toevoegen, ten einde de Staten-Generaal der Tweede Kamer in dubbelen getale, op den nader door Ons te bepalen dag, bijeenkomen, om te beraadslagen over de veranderingen der Grondwet, in deze wet vermeld.

Zitting van Maandag, den 14 Augustus.

In deze zitting heeft de voorzitter te kennen gegeven, dat de commissie van rapporteurs met het algemeen verslag omtrent het wets-ontwerp, houdende de heffing eener belasting op de bezittingen enz. in gereedheid is; dat dit stuk zal worden gedrukt en hij voorstelde, den dag der beraadslagingen daarover nader vast te stellen. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De voorzitter herinnert, dat door de vergadering thans aan de orde van den dag waren gesteld de beraadslagingen over de wetsontwerpen tot herziening der Grondwet. Daar er echter door de Regering, na het uitbrengen van het algemeen verslag, nog nadere wijzigingen op dat onderwerp zijn ingediend, zoo zal het van de beslissing der kamer afhangen, of, ingevolge art. 108 der Grondwet, die nadere wijzigingen nog een onderwerp van onderzoek in de afdeelingen zullen uitmaken. Dienvolgens noodigt de voorzitter der vergadering uit, zich daaromtrent te willen verklaren.

De heer *Gevers van Endegeest* zegt, dat het eene waarheid is, dat op heden de beraadslagingen waren vastgesteld over het gewigtig ontwerp der Grondwets-herziening. Het is waar, dat door de Kamer en de Natie met gespannen aandacht op die gewigtige beraadslagingen wordt gewacht. Maar het is ook waar, dat het juist, om het gewigt der zaak, van belang is, dat de behandeling daarvan met bedaardheid geschiede. De wijzigingen, die nader door de Regering zijn ingediend, zijn van groot belang; zij betreffen het voorloopig kiesreglement en loopen ook over andere punten. Hij acht het dus noodig, dat zij in de sectien worden onderzocht. Eene zaak van zooveel gewigt, ook na zoo vele voorname wijzigingen, vereischt een nader bedaard onderzoek. Hij stelt mitsdien voor die wijzigingen alsnog ter nadere behandeling naar de afdeelingen te verzenden.

Den heer *van Beeck Vollenhoven* doet het leed te moeten verklaren, dat hij niet van hetzelfde gevoelen is als de vorige spreker. Hij gelooft juist, dat het gewigt der zaak medebrengt, dat zij ten einde

moet ... vraagt worden. Zijns inziens is er reeds te lang daarmede gedraald. De wijzigingen, waarvan nu sprake, zijn hoofdzakelijk het gevolg van hetgeen door de kamer verlangd is, ten minste wat genoegzaam in het algemeen verslag is gewenscht. De verzending naar de sectiën is dus inderdaad onnoodig. Als daarover nu toch andermaal een verslag zal worden uitgebragt en aan de Regering medegedeeld, dan kan het andermaal wijzigingen van harentwege ten gevolge hebben, die dan wederom in de sectiën zullen moeten worden onderzocht. En zoo zal aan de zaak geen einde komen. Hiertoe wil de spreker niet medewerken.

De heer *Mutsaers* deelt geheel en volkomen het gevoelen van den laatsten spreker. Het is meer dan tijd, dat er een einde kome aan het groote werk der grondwets-herziening. De beraadslagingen daarover waren nu eindelijk op heden bepaald. Zij moeten niet door een nader verslag andermaal uitgesteld worden. Zulk een uitstel acht spreker hoogst nadeelig, en zou den schijn geven, alsof de kamer vreesde het werk aan te vangen. Die schijn moet vermeden worden. De oogenblikken zijn gewigtig. De wijzigingen, die nu voorgesteld zijn, zijn òf het gevolg der eigen aanmerkingen van de Kamer, òf hebben het werk der Regering gelaten in haar geheel. Wanneer nu deze wijzigingen een nieuw onderzoek in de afdeelingen zullen ondergaan en het onveranderd geblevene thans daarbij wordt onderzocht, en het gevolg daarvan is een nieuw verslag of een toevoegsel op het algemeen verslag; — waar is dan het einde? Als dit dan andermaal tot wijzigingen door de Regering leidt, zullen dan die wijzigingen weder denzelfden weg opgaan, en zal dan het gewijzigde op nieuw een onderwerp van beraadslaging uitmaken? Waar is inderdaad het einde? Een einde is intusschen noodig, dringend noodig. Hij zal dienvolgens stemmen voor den voortgang der beraadslagingen.

De heer *Verwey Mejan* doet opmerken het belang van het onderwerp; geen onderwerp is van zoo veel gewigt als dit. In andere oogenblikken zou het minder raadzaam, minder onvermijdelijk noodzakelijk zijn, nadere wijzigingen naar de afdeelingen te verzenden. Doch thans is dit geheel anders. De spreker heeft echter nog een anderen grond, waarom hij een nader onderzoek in de afdeelingen voorstaat. Het voorstel der Regering behelst geheel nieuwe bepalingen, geheel nieuwe voorstellen; deze mogen, volgens spreker, niet in algemeene beraadslaging worden gebragt, alvorens zij in de afdeelingen zijn onderzocht. De bepaling van art. 108 der Grondwet is deswege imperatief. Hoe spoedig dat onderzoek in de afdeelingen zal kunnen geschieden, hangt van de vergadering af, maar hij acht het van veel belang dat dit plaats hebbe.

Daar er alzoo omtrent deze aangelegenheid verschil van gevoelen bestaat, zoo brengt de voorzitter de vraag in stemming, of de nader ingekomen wijzigingen andermaal naar de sectiën zullen worden verzonden?

Acht en dertig leden verklaren zich voor het nader onderzoek afdeelingen, en *zeventien* tegen.

Voor het uitstel hebben gestemd de heeren: Timmers Verhoeven, van Leeuwen, Verwey Mejan, Borski, Jongsma, Star Busmann, Kniphorst, van Haersolte, Faber van Riemsdijk, Geradts, Bijleveld, Gouverneur, Hoffman, Duymaer van Twist, van Naamen, Lycklama à Nyeholt, de Monchy, de Man, Cost Jordens, Egter, van Panhuijs, Uijtwerf Sterling, de Weichs de Wenne, Nap, van Ryckevorsel, Enschedé, Menso, van Rosenthal, Opperdoes Alewijn, Corneli, Telting, Hooft, Scheers van Harencarspel, Nederburgh, van Goltstein, Kien, Gevers en Boreel van Hogelanden.

Tegen de heeren: de Kempenaer, van Heemstra, Romme, Luyben, van Dam van Isselt, Mackay, Anemaet, Mutsaers, Schooneveld, van Beeck Vollenhoven, Smit, Bots, van Heloma, van Sasse van IJsselt, de Jong, Wichers en Storm van 's Gravesande.

Afwezig waren de heeren *de Backer*, *Corver Hooft* en *van Nagell*, de laatste, volgens ingekomen berigt, wegens ongesteldheid.

Er zal een nader algemeen verslag worden uitgebragt, en daarna zal de dag der beraadslagingen worden bepaald.

De leden begeven zich onmiddellijk naar de afdeelingen en de vergadering gaat uiteen.

Al de ministers waren in de zitting tegenwoordig.

Binnenlandsche berigten.

's *Gravenhage*, 14 *Augustus*.

— In deze residentie is aangekomen, en aan het *Hotel de Bellevue* afgestapt, de baron *De Dirckinck Holmfeldt*, zaakgelastigde van Denemarken bij het Nederlandsche Hof, komende van Koppenhagen.

— Alhier zijn aangekomen Z. Exc. jbr. *W. G. Dedel*, Z. M. gezant bij het Hof van Hanover, Z. Exc. de heer *de Vos van Steenwijk*, gouverneur der provincie Drenthe, en de heer *Charles Nichols*, consul der Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

— Gisteren nacht omstreeks half twaalf ure werden de ingezetenen dezer residentie verontrust door het luiden der brandklokken. De brand was ontstaan bij den broodbakker *Stegershoek*, in de Oude Molstraat. nabij de Driehoekjes. Hij scheen in den beginne zeer vernielend te zullen worden, doch ten gevolge van de spoedig aangebragte en toegesnelde hulp van alle zijden, was men den brand weldra meester. Intusschen is het bovenste gedeelte van de woning geheel uitgebrand en heeft ook het naastbij gelegen huis eenige schade geleden. Men verzekert dat de brand is aangekomen op den zolder in de knechts-kamer. De woning en goederen waren, naar men wil weten, verzekerd. Vier brandspuiten hebben water gegeven. Gepaste maatregelen, tot handhaving der orde, waren spoedig genomen. De schutterij en een deel der bezetting waren in allerijl onder de wapenen, om tot dat einde hunne ondersteuning te verleenen. HH. KK. HH. de prinsen *van Oranje* en *Hendrik* waren ras op de plaats van den brand tegenwoordig en hebben het hunne tot blussching daarvan toegebragt. Over het algemeen moet men zeggen, dat de hulp van alle kanten zeer spoedig werd verleend, hetgeen dan ook niet weinig heeft bijgedragen tot snelle stuiting van den brand. Niettegenstaande vele spuitgasten en particulieren zich bijzonder hebben onderscheiden, door zich op gevaarlijke punten te plaatsen, heeft men geen menschen-leven te betreuren gehad; doch groot en algemeen was het leedwezen en de deelneming, toen men vernam, dat onze geachte stadgenoot, de heer *August Louis Wieckert*, deurwaarder bij het kantongeregt te dezer stede, die, even als zoo vele bijzondere personen ijverig was toegesneld, om waar het mogelijk was hulp te verleenen, en dit ook werkelijk heeft gedaan, ten gevolge van eenen zwaren val, zijn been gebroken heeft en zwaar gekwetst is. De heer chirurgijn *Becht* heeft den verwonde de eerste hulp en bijstand verleend. Wij hopen dat de menschlievende man ras herstellen moge!

— De *Nederlandsche Stoompost* wil weten, dat dezer dagen door Z. M. een besluit genomen is, waarbij wordt goedgekeurd het ontwerp tot verbetering van wegen op het eiland Voorne. Die verbetering zal bestaan in het aanleggen van eenen grindweg, leidende van Brielle en van den straatweg van Brielle naar Hellevoetsluis, naar het Nieuw-Beijerlandsche veer, en van daar tot de dorpstraat van Oud-Beijerland, aansluitende aan de bestaande schelpwegen in den Hoekschen Waard. De aanleg zou worden bekostigd uit subsidiën, door het Rijk en de provincie Zuidholland te verstrekken, terwijl in het onderhoud zou worden voorzien ten koste der betrokkene gemeenten en polderbesturen.

— Reeds meermalen hebben wij melding gemaakt van de voortreffelijke *Tijdbewaarders*, vervaardigd door onzen stadgenoot den heer *A. Kaiser*, en hoe zij bij een aanmerkelijk verschil in den prijs, dezelfde diensten bewijzen als de zoo beroemde Engelsche *Time-Keepers*. Het strekt ons thans tot een bijzonder genoegen te kunnen mededeelen, dat heeren directeuren der *Maatschappij ter bevordering van Nijverheid* in hunne laatste algemeene vergadering besloten hebben, voor de reeds vroeger door den heer *Kaiser* ingezonden afteekening van een' *Tijdbewaarder*, als een bijzonder bewijs van goedkeuring, aan hem de *tweede Gouden Medaille* der Maatschappij te vereeren. Deze vereerende onderscheiding, welke het zegel drukt op de vroegere loffelijke getuigenissen over de door den heer *Kaiser* vervaardigde uurwerken, zal ongetwijfeld niet weinig bijdragen, om het gebruik daarvan meer en meer aan te bevelen en algemeen te maken.

— De vorige week is te Utrecht de vijfde algemeene vergadering van het Nederlandsch onderwijzers-genootschap gehouden. De hoogleeraar *Hofstede de Groot* hield eene redevoering, ter beantwoording der vraag: *Welke zal voortaan de geest van het Nederlandsch onderwijzers-genootschap zijn?* Daarna heeft hij, door den hoogleeraar *Th. van Swinderen*, als secretaris, bijgestaan, de verdere werkzaamheden geleid. Aan den heer *H. F. Puls*, onderwijzer te Diemen, is de uitgeloofde eereprijs toegewezen, voor eene wereldkaart voor schoolgebruik.

Buitenlandsche berigten.

Het Noorden. — Uit brieven in de *Independance belge* verneemt men, dat den 10 Augustus belangrijke berigten van Frankfort te Berlijn ontvangen waren. De duitsche rijksbestuurder heeft Pruissen gevolmagtigd, om niet den ouden wapenstilstand, maar een wapenstilstand op andere grondslagen te sluiten. Eene der nieuwe voorwaarden zou bestaan in het behouden van duitsche troepen in de beide hertogdommen, onder bevelen van generaal *Wrangel*. Men gelooft dat Pruissen zich in allen gevalle zal belasten met de onderhandelingen met Denemarken.

Nu is het de vraag, of Denemarken op de aldus gewijzigde grondslagen zal willen onderhandelen?

— Er bestaat inderdaad veel reden om te gelooven, volgens de tijdingen uit Duitschland, dat het verschil betrekkelijk de hertogdommen weldra vereffend zal zijn, daar Pruissen, zoo als men het voorzag, volmagt van het parlement te Frankfort ontvangen heeft, om met Denemarken een' wapenstilstand te sluiten.

Duitschland. — De Frankforter-Vergadering behandelt nog altijd de zaak van *Brentano*. In de zitting van den 10den hebben de leden van de hevige linkerzijde een voorstel gedaan, strekkende om den heer *Sorm*, die de vergadering voorzat, toen de heer *Brentano* zich veroorloofd heeft tegen den Prins van Pruissen uit te varen, te laken, dat hij dien redenaar tot de orde heeft geroepen. De heer *von Vincke* heeft van zijn kant een voorstel nedergelegd, om het gedrag van den heer *Brentano* formeel af te keuren. Dat alles heeft aanleiding gegeven tot debatten, die tot geen besluit geleid hebben, daar de verschillende voorstellen naar het comité zijn terug gezonden. Wanneer dat comitè zijn rapport uitbrengt, zal de zaak dus nog eens ter vergadering gebragt worden.

In dezelfde zitting heeft de Vergadering eindelijk met 350 tegen 116 stemmen ongeldig verklaard de verkiezing van den heer *Hecker*, het hoofd der republikeinen van het hertogdom Baden.

Italie. — Den 11 is de tijding te Parijs aangebragt, dat er een wapenstilstand van vijf en veertig dagen tusschen *Radetzky* en *Karel Albert* is gesloten. De *Moniteur* behelst een artikel, dat klaarblijkelijk eene officiele kleur draagt, en waarin de vredelievendste beschouwingen zijn ontwikkeld, en zeer duidelijk hoop wordt gegeven op eene oplossing van de ernstige geschillen, die aanleiding zouden kunnen geven, om zoowel in het Zuiden, ten gevolge der Italiaansche, als in 't Noorden, ten gevolge der Sleeswijksche zaken, een' europeschen oorlog te doen ontstaan. (*Zie lager*).

— Uit de berigten blijkt dat de toestand van Italie sedert twee dagen niet veranderd is. Zoo men zegt, zijn sedert het binnenrukken der Oostenrijkers in Milaan, betreurenswaardige buitensporigheden begaan. Den 8 was koning *Karel-Albert* nog niet te Turijn teruggekomen, maar het geheele piemontesche leger had Lombardije ontruimd.

— De berigten uit Rome zijn belangrijk. De kamers hebben tegen den wil van den Paus verschillende decreten uitgevaardigd betrekkelijk krachtige militaire maatregelen. Men kende toen in die hoofdstad alleen de nederlagen van de Piemontezen aan de oevers der Oglio en der Adda, maar de capitulatie van Milaan was nog niet bekend. Het is nu de vraag of die capitulatie de oorlogszucht der Romeinsche kamers zal getemperd hebben of wel in hevigheid doen toenemen.

De Oostenrijksche bevelhebber van de forteres te Ferrara heeft, naar men zegt, die stad met een bombardement bedreigd, indien de pausselijke troepen ze niet verlieten. De prolegaat heeft geprotesteerd, maar, zoo als men er bij voegt, moeten bukken. Die tijding verdient echter bevestiging.

Natuurlijker wijze zal de tusschenkomst van Frankrijk en Engeland zich over al die dringende vraagstukken van het oogenblik uitstrekken. Niet Lombardije alleen, maar geheel Zuid- en Midden-Italie moeten tot vrede gebragt worden.

— Een brief uit Turyn van den 8 meldt, dat het geheele piemontesche ministerie, dat slechts sedert twee dagen hersteld was, zijn ontslag had ingediend. De heeren *Gioberti* en *Cassate* zouden Turyn verlaten hebben om den koning dat ontslag te overhandigen, die, nadat hij Novare verlaten had, naar Vigevana met het overschot van zijn leger was opgerukt, in plaats van naar zijne hoofdstad terug te keeren, zoo als was bekend gemaakt.

De *National Savosien* van 9 Augustus, bevestigt de tijding van het ontslag van al de leden van het Piemontesch kabinet, en van het vertrek der heeren *Goberti* en *Ciassate* naar den Koning. Het ministerie geeft als reden van zijn ontslag op, dat zijn programma, dat in de Kamer gelezen is, vóór den oorlog was, en dat zij slechts op die voorwaarde hun vaderland kunnen blijven dienen.

De Lombardijsche troepen verzamelen zich ingevolge 's Konings order te Trecate onder bevel van generaal *Olivieri*.

— De generaal *Cavaignac* heeft zich den 11den naar de commissie voor buitenlandsche zaken begeven, welke zich met de Italiaansche aangelegenheden heeft bezig gehouden. Men verzekert, dat de voorzitter van den raad zou verklaard hebben, dat het bestuur der republiek, hetwelk opregtelijk den vrede verlangde, de gegronde hoop had, tot eene minnelijke schikking omtrent het Italiaansche vraagstuk te komen. Men verzekert dat twee couriers die verwachting bevestigen. De taal der Fransche regeringsbladen is overigens in denzelfden geest. De *National* zegt, dat de terugtogt van het Sardinische leger zoo onverhoeds is geweest, dat de verdediging van Milaan zoo kort geduurd heeft, dat het leger, ware het opgerukt, toch te laat zou gekomen zijn. Het is dus beter langs den diplomatieken weg tot eene goede schikking te geraken. Wel voegt er het blad bij, dat in allen gevalle Lombardye niet meer onder vreemde heerschappij kan komen; dat indien de invloed van Frankrijk onvermogend ware, indien de bemiddeling wierd geweigerd, de kracht van wapenen zou vervullen datgene waartoe Frankrijk zich omtrent Italie heeft verbonden; maar niemand hecht veel beteekenis aan die woorden of houdt het er voor, dat zij ernstig gemeend zijn, waartoe de rijzing der fondsen ter beurze ten bewijze kan strekken. Ook het *Journal des Débats*, dat thans wederom bepaald het orgaan der tegenwoordige bewindslieden geworden is, voert een vredelievenden toon. Het zegt dat, sedert de bemiddeling der Fransche en Engelsche regeringen officieel is geworden, het vertrouwen in den Europeschen vrede aanmerkelijk is bevestigd. De algemeene tevredenheid (voegt het blad er bij), waarmede dit berigt is opgenomen, bewijst ook, dat de vrede, evenzeer als de orde, thans eene eerste behoefte voor Frankrijk is. Voor slechts ééne partij kan de oorlog, een oorlog zonder rede of noodzakelijkheid, dienstig zijn: het is de partij, welke in de straten overwonnen is. Het *Journal* onderzoekt verder de kansen, welke eene vreedzame bemiddeling heeft en eindigt met het verlangen uit te drukken, dat Oostenrijk van de heerschappij in Lombardye afstand mogt doen.

Groot-Britannie. — De *Times* waarschuwt de leer van *Cobden*, ter ontwapening, niet op te volgen: Engeland heeft althans de zedelijke kracht van zijne vloten noodig. Men vleit zich echter altoos, dat de goede verstandhouding van Engeland en Frankrijk eene vredebreuk tusschen de groote mogendheden zal verhoeden, en steunt op vredelievende verzekeringen, die de ministers bij gelegenheid der beraadslagingen over de marine-begrooting gegeven hebben.

— De tijdingen uit Ierland luiden geruststellende.

— De bekende schrijver, kapitein *Marryat*, is dezer dagen overleden.

— *Frankrijk*. — Het vertoog in den franschen *Moniteur* over de buitenlandsche zaken luidt aldus:

«In geen tijdvak onzer geschiedenis heeft zich de fransche regering met eene zwaardere verantwoordelijkheid belast gezien, dan die welke drukt op het bestuur, waarvan de generaal *Cavaignac* het voorzitterschap bekleedt. De lotsbestemming van Frankrijk, en, naar het zeggen van geheel Europa, die van de gansche beschaafde wereld, is in hare handen. Dat is nog te meer waar nu de ontknooping der italiaansche zaken voor ons een' nieuwen toestand heeft doen geboren worden, dien de regering het eerst voorzien heeft en die het ook zou hebben belet, indien Italie zelve minder op zijne eigene krachten gesteund had.

«De regering moest, bij de ernstige gebeurtenissen en het algemeen belang, dat de Italiaansche zaak Frankrijk inboezemt, in overweging nemen wat de traditionele noodzakelijkheid van onze staatkunde en de tegenwoordige toestand der republiek vorderen, vóórdat het een' weg insloeg, die op vrede of oorlog, misschien op een Europeschen oorlog, moest uitloopen.

«Zij begreep dat het van belang was in een tijd waarin de ontwikkeling en de zekerheid der handelsbetrekkingen de voorwaarde van den voorspoed en van den volksinvloed zijn geworden, de belangen der nijverheid niet over 't hoofd te zien. Doordrongen van de noodzakelijkheid om het staatscrediet, dat zich wederom vestigde, te herstellen, ten zelfden tijde overtuigd, dat Frankrijk nooit, om welke reden ook, de wetten van eer kan krenken, trachtte de regering hetgeen zij verschuldigd was aan de waardigheid van den franschen naam, te vereenigen met de wettige vorderingen der belangen der particulieren.

«Kortom de gedragslijn die de regering zich dadelijk afbakende, de eenige staatkunde die der republiek waardig werd geacht, was den oorlog te aanvaarden als onze eer het vorderde, dien te aanvaarden, niet in naam van een souverein, die maar al te dikwijls door beweegredenen buiten de wenschen en de belangen van zijn volk geleid wordt, maar in naam van het land zelf, in naam der nationale vergadering, eenige middelares tusschen oorlog en vrede; maar daarentegen den oorlog te vermijden, zonder echter te kort te schieten in een enkelen zijner pligten en zonder neder te dalen van den rang dien Frankrijk in de europesche staatkunde moet bekleeden, indien het mogelijk was den oorlog te vermijden.

«De regering heeft die staatkunde op eene ridderlijke wijze en zonder andere inzigten gevolgd. Reeds moet het hare pogingen genoeg beloond zien, daar het thans geheel Frankrijk kan doen deelen in de hoop op een spoedig herstel des vredes in Italië door bemiddeling van Frankrijk en Engeland.

«De gezamenlijke handelingen der beide mogendheden hebben zich reeds op verschillende punten van het Schiereiland doen gevoelen. En indien men kon twijfelen aan de uitkomsten, die eene overeenkomst tusschen de beide natiën, die den meesten invloed hebben van geheel Europa, en die in ééne en dezelfde gedachte en tot één belang vereenigd zijn, dat ook het belang der gansche wereld is, dan zouden wij er bij voegen, dat men in de betrekkingen, die er ontstaan tusschen Frankrijk en de overige vreemde mogendheden, nieuwe beweegredenen van vertrouwen en zekerheid zou vinden. Die betrekkingen zijn zeer vredelievend, en zelfs sluiten we daarvan niet uit de regeringen, die alleen om den naam van republiek tegen Frankrijk moesten ingenomen zijn.

«Wij hebben dus alle reden om te hopen, dat die bemiddeling tusschen Frankrijk en Engeland in Italie gevolgd zal worden door eene spoedige en eervolle uitkomst, en dat zij de voorbode zal zijn van een algemeen herstel van vrede.

«De strijd, die in de hertogdommen (Sleeswijk-Holstein) aangehouden wordt, ten opzigte van betrekkelijk ondergeschikte belangen moet beëindigd worden. Het duitsche Parlement zal ongetwijfeld wenschen, dat zijne eerste daad eene daad van verzoening zij en het zal zijne pogingen bij de onze voegen, om eene overeenkomst te doen sluiten, die reeds al te lang is uitgesteld. Het zal niet uit het oog verliezen, dat het daadwerkelijke van zijne handelingen van zijne wijsheid afhangt.

«Dus zal de ter naauwernood geconstitueerde republiek in Duitschland, in Italie en alom in Europa de plaats hernomen hebben, die de vreesachtige, onbeslotene en toegefelijke staatkunde van het koningschap haar hadden doen verliezen, en Frankrijk zal der dankbare wereld het tooneel aanbieden van eene democratie, die, nadat ze Europa door hare beginselen zal herboren hebben, alle bouwstoffen tot kracht, die ze in zich bevat, in haren boezem kan bewaren, en geen anderen roem najaagt dan dien der bevestiging van den vrede, over den ganschen aardbol.»

— Men zegt, dat de cursus van staathuishoudkunde, door den heer *Michel Chevalier* bij het collège van Frankrijk gehouden, zal worden hervat. Men zal zich herinneren, dat die cursus heeft moeten plaats maken voor den socialistischen van den heer *Louis Blanc*.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.